

[Justitsministeren.]

Spørgsmaal, er dette ikke blot, fordi en saadan Nyordning i sig selv er meget betydningsfuld, men ogsaa, fordi Domsmandsinstitutionens Indførelse griber ind i Løsningen af flere andre vigtige straffeprocessuelle Spørgsmaal og saa at sige tvinger en bestemt Ordning af disse Spørgsmaal igennem.

Dette gælder for det første Spørgsmaalet om Umiddelbarhedsprincippet i Strafferetsplejen. Efter den gældende Ordning er Bevisumiddelbarhed i Straffesager ikke gennemført hverken i 1ste eller 2den Instans, alene med Undtagelse af Nævningesager. Der er sikkert fra alle Sider Enighed om, at Retsplejelovens Regler om Behandlingen af de Straffesager, der ikke er Nævningesager, er utilfredsstillende, netop fordi Umiddelbarhedsprincippet ikke er gennemført. Men naar Domsmand indføres, vil det være aldeles nødvendigt at gennemføre Bevisumiddelbarhed, da det siger sig selv, at man ikke kan have en Ordning, hvorefter Domsmand voterer paa Grundlag af en Oplæsning af Forklaringer, hvis Afgivelse de ikke selv har overværet. Lovforslaget gaar derfor ud paa, at Bevisumiddelbarhed gennemføres for alle Straffesager, i hvilke Domsmand skal medvirke, idet disse Sager bliver at behandle efter lignende Regler som Nævningesagerne.

Dette vil sige, at Forundersøgelsen bliver indskrænket, saaledes at kun den Bevisførelse finder Sted, som er nødvendig til at afgøre, om og for hvilken Forbrydelse Tiltale skal rejses, medens hele den øvrige Bevisførelse henskydes til Domsforhandlingen, se Forslaget til § 818. Ogsaa ved Landsrettens Ankebehandling vil Bevisumiddelbarheden blive gennemført, naar Domsmand skal medvirke og Anken angaar et Bevisspørgsmaal, saaledes at Ankebehandlingen altsaa i disse Tilfælde faar Karakteren af en fuldstændig ny Domsforhandling, se Forslagene til § 965 a—c.

I Forbindelse med Spørgsmaalet om Umiddelbarhedsprincippet i Strafferetsplejen skal jeg endelig nævne, at man i Overensstemmelse med Udvalget af 1929 har optaget den i 1928—29 af begge Ting vedtagne vigtige Ændring i § 780 gaaende ud paa, at der, naar en Sigtet er fængslet, kun maa ske Afhøring af ham angaaende Sigtelsen i Retten, medmindre Sigtede har afgivet en uforbeholden Tilstaaelse inden Retten, eller det drejer sig om visse Recidivister, eller Dommeren endelig i det enkelte Tilfælde giver særlig Tilladelse.

Herved vil det altsaa blive udelukket, at Politiet uden at søge Tilladelse hos Ret-

ten afhører fængslede Personer udenfor Retten.

Derimod har man, ligeledes i Overensstemmelse med Udvalget af 1929, strøget den i 1928—29 vedtagne Ændring i Lovens § 738 gaaende ud paa at tillægge Forsvareren Ret til at overvære de af Politiet udenfor Retten foretagne Afhøringer af Sigtede, idet en saadan Regel vilde give Politiets Afhøringer en processuel Karakter i Strid med Retsplejelovens Tanke.

Endelig har man i Overensstemmelse med Landstingets Vedtagelse i 1928—29 strøget Ændringen i §§ 809 m. fl. gaaende ud paa, at en Sigtet kun kan fængsles, naar der samtidig fremsættes Anmodning om Forundersøgelse eller rejses Tiltale. For denne Bestemmelse er der vel anført gode Grunde, men naar Forslaget til § 780 gennemføres, bliver den mindre nødvendig, og overfor den stærke Modstand, som Bestemmelsen har mødt hos de Myndigheder, der har med Strafferetsplejen at gøre, har Justitsministeriet næret nogen Betænkelighed ved at optage den.

Derefter kommer jeg til Spørgsmaalet om Anklageprincippet Gennemførelse. Anklageprincippet er ganske vist i det store og hele gennemført i Retsplejeloven, men i fuldt omfang er det dog ikke sket, og særlig ikke med Hensyn til Afhøring af Vidner og Sigtede eller Tiltalte. Efter gældende Ret er Forholdet under *Forundersøgelsen* ifølge Lovens § 824 det, at Dommeren foretager Afhøring baade af Sigtede og af Vidner, medmindre han *tillader* andet. Denne Bestemmelse gennemføres noget forskelligt af de forskellige Dommere, men det almindelige er sikkert, at Dommeren som Hovedregel selv foretager Afhøringerne. I det Rytterske Lovforslag var det foreslaaet, at Ordet „tillader“ skulde rettes til „bestemmer“, saaledes at det blev tydeligt, at det var Dommeren, der havde Afgørelsen af, om han selv eller Parterne skulde foretage Afhøringen. Men Regelen vilde dog altsaa vedblivende være den, at Parterne ikke havde noget Krav paa selv at afhøre. Imidlertid havde allerede Straffeprocessudvalget af 1921 foreslaaet, at Afhøring af Vidnerne skulde overlades til Parterne, og det staaende Retsplejeudvalg har i 1927 foreslaaet, at baade Afhøring af Vidner og af Sigtede skulde overgaa til Parterne. Hertil har Udvalget af 1929 sluttet sig.

Det er ogsaa klart, at den bedste Ordning er den, at Dommerens Opgave indskrænkes til den formelle Ledelse, medens Sagens Oplysning overlades Parterne, og Justitsministeriet foreslaar derfor, at Rege-